

กรอบคุณวุฒิแห่งชาติ (ต่อ)

ฉบับที่แล้วได้กล่าวถึงหลักการ วัตถุประสงค์ และโครงสร้างของกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ (National Qualifications Framework) ซึ่งเป็นกลไกเชื่อมโยงทักษะ ความรู้ความสามารถเชิงวิชาการ กับทักษะ ความรู้ความสามารถ และประสบการณ์หรือสมรรถนะจากการปฏิบัติงาน กรอบคุณวุฒิแห่งชาติ ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ 1) ระดับและองค์ประกอบของระดับคุณวุฒิ 2) กลไกการเชื่อมโยงเพิ่มเติม/เทียบเคียง และ 3) ผลลัพธ์การเรียนรู้ตามระดับคุณวุฒิการศึกษา ฉบับนี้ นำรายละเอียดโครงสร้างของกรอบคุณวุฒิแห่งชาติแต่ละส่วน และรายละเอียดองค์ประกอบคุณวุฒิเฉพาะระดับปริญญาตรี โท และเอกมาเสนอ

โครงสร้างของกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ

1. **ระดับและองค์ประกอบของระดับคุณวุฒิ** เป็นระดับสมรรถนะหรือความสามารถในการปฏิบัติงานตามขอบเขตความรู้ ทักษะ การประยุกต์ใช้ความรู้ทักษะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งเชื่อมโยงกับระดับคุณวุฒิทางการศึกษาตั้งแต่ระดับพื้นฐานจนถึงปริญญาเอก แบ่งเป็น 4 ส่วน คือ 1) ความรู้ 2) ทักษะ 3) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และ 4) ผลลัพธ์การเรียนรู้ตามระดับคุณวุฒิการศึกษาจากการประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยมีข้อกำหนดขอบเขตที่แตกต่างกันตั้งแต่ระดับง่ายไปยาก จากระดับ 1-9 ซึ่งมีลักษณะเป็นแกนกลาง (Core) ที่สามารถประยุกต์ใช้ได้กับกำลังคนในแต่ละกลุ่มสาขาอาชีพ/วิชาชีพ

2. **กลไกการเชื่อมโยงเพิ่มเติม/เทียบเคียง** ความเชื่อมโยงของผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบัน การศึกษา และสมรรถนะในการปฏิบัติงานตามความต้องการของภาคการผลิตและบริการกับระดับคุณวุฒิในแต่ละกลุ่มสาขาอาชีพ/วิชาชีพนั้น มิได้เป็นไปอย่างอัตโนมัติ ต้องมีกลไก/ระบบการเข้าสู่ระดับคุณวุฒิที่มีความยืดหยุ่น หลากหลาย และสามารถเข้าถึงได้ตลอดเวลา เพื่อให้บุคคลที่มีคุณวุฒิทางการศึกษา หรือมีทักษะ ความรู้ความสามารถ และประสบการณ์หรือสมรรถนะจากการปฏิบัติงานที่สามารถเทียบโอนหรือเพิ่มเติม เพื่อให้ได้รับการรับรอง และยกระดับคุณวุฒิตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ

3. **ผลลัพธ์การเรียนรู้ตามระดับคุณวุฒิการศึกษา** ทั้ง การศึกษาขั้นพื้นฐาน การอาชีวศึกษา และการอุดมศึกษาแบ่งเป็น 9 ระดับ ตั้งแต่ มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย ประกาศนียบัตรวิชาชีพ อนุปริญญา/ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ปริญญาตรี ประกาศนียบัตรบัณฑิต ปริญญาโท ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง และปริญญาเอก ต้องมีความเชื่อมโยงและสามารถ

เทียบเคียงกับระดับความสามารถในการปฏิบัติงานที่เทียบเคียงได้กับระดับคุณวุฒิ 1 - 9 ซึ่งสามารถเพิ่มเติมได้ด้วยการศึกษาอบรม และผ่านการทดสอบ วัดและประเมินผล รวมทั้งการสะสมหน่วยการเรียนรู้ และการเทียบโอนประสบการณ์จากการทำงาน ในแต่ละสาขาวิชา/วิชาชีพ

รายละเอียดองค์ประกอบระดับคุณวุฒิแต่ละระดับ

ระดับคุณวุฒิแต่ละระดับทั้ง 9 ระดับได้กำหนดรายละเอียดขององค์ประกอบระดับคุณวุฒิ ซึ่งประกอบด้วยความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตลอดจนผลลัพธ์การเรียนรู้ตามระดับคุณวุฒิการศึกษาของแต่ละระดับคุณวุฒิ ในที่นี้จะนำเสนอเฉพาะระดับคุณวุฒิที่ 5 7 และ 9 ซึ่งสอดคล้องกับคุณวุฒิ การศึกษาระดับปริญญาตรี โท และเอก

1. ระดับคุณวุฒิ 5

ความรู้

- มีความรู้ความเข้าใจที่ครอบคลุม สอดคล้องและเป็นระบบในสาขาวิชาที่ศึกษา

- มีความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพในวิชาชีพเชิงลึก และความเชื่อมโยงกันระหว่างวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน

- พัฒนาการเรียนรู้ทางวิชาการ และการบริหารระดับกลาง

ทักษะ

- มีทักษะในการวางแผนการบริหารและการจัดการทำงานในงานอาชีพการผลิตหรืองานบริการ

- การปฏิบัติงานที่ซับซ้อน

- การพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยี

- การใช้ภาษาอังกฤษและเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อติดต่อสื่อสารในระดับสากล

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

- ประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการวางแผน

- การจัดการทรัพยากร การพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีในการบริหารการผลิตหรือการสร้างที่มงาน และความรับผิดชอบต่อผู้อื่น เป็นผู้บริหารระดับกลาง มีภาวะผู้นำ มีวิสัยทัศน์ การคิดอย่างเป็นระบบ ทักษะการโน้มน้าว ความเป็นสากล และมีจิตวิทยาในการบริหาร มีอิสระในการปฏิบัติงานที่ซับซ้อน

- แสดงออกถึงภาวะผู้นำในการบริหารจัดการงาน ทั้งในการเป็นผู้นำหรือสมาชิกของกลุ่มหรือจัดการงานผู้อื่น มีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณ และเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ

ผลลัพธ์การเรียนรู้ตามระดับคุณวุฒิการศึกษา ระดับปริญญาตรี

สามารถตรวจสอบปัญหาที่ซับซ้อน และพัฒนาแนวทางในการแก้ปัญหา ตลอดจนจนคนควา พัฒนานวัตกรรมและประยุกต์ความรู้ ทักษะและเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในวิชาการ และการปฏิบัติงานที่ใช้เทคโนโลยี หรืองานวิชาชีพในขอบเขตที่กว้างขวาง และสัมพันธ์กับวิชาชีพตามแนวทางของตนเองในการวางแผนและจัดการทรัพยากรที่เหมาะสมมีส่วนร่วมพัฒนาและริเริ่มวิธีการปฏิบัติ รับผิดชอบตนเองและหมู่คณะ มีอิสระในการปฏิบัติงานที่ซับซ้อนหรือจัดการงานผู้อื่น มีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณ และเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ

2. ระดับคุณวุฒิ 7

ความรู้

มีความรู้อย่างถ่องแท้และทันสมัยในเนื้อหาสาระหลักทั้งด้านหลักการและทฤษฎีเชิงลึกในสาขาวิชาและสามารถนำมาประยุกต์ในการศึกษาค้นคว้าวิจัยและการสร้างองค์ความรู้ใหม่และการบริหารจัดการ

ทักษะ

มีทักษะในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินข้อมูลต่างๆ เพื่อการบริหารจัดการองค์กรในระดับสูง รวมทั้งมีทักษะการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การวิจัย การพัฒนานวัตกรรม และการใช้เทคโนโลยีในที่เหมาะสมกับวิชาการและวิชาชีพ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

ประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อการพินิจวิเคราะห์ สังเคราะห์งานวิจัย ริเริ่มพัฒนางานในบริบทใหม่ ความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง มีภาวะผู้นำที่สามารถกำหนดนโยบาย กลยุทธ์ของหน่วยงาน พัฒนา

ระบบงานและทีมงาน และมีความรับผิดชอบ กล้าตัดสินใจ มีจริยธรรม และจรรยาบรรณ

ผลลัพธ์การเรียนรู้ตามระดับคุณวุฒิการศึกษา ระดับปริญญาโท

มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ มีความรู้และทักษะทางด้านวิชาการและวิชาชีพในระดับที่สูงมาก โดยมุ่งเน้นการพัฒนาความชำนาญทางด้านการวิจัยหรือพัฒนาความชำนาญระดับสูงทั้งทางวิชาการและวิชาชีพ

3. ระดับคุณวุฒิ 9

ความรู้

มีความรู้ความเข้าใจอย่างถ่องแท้และลึกซึ้งในองค์ความรู้ที่เป็นแก่นในสาขาวิชาชีพลุ่มลึกขั้นสูง รู้เทคนิคการวิจัยและการพัฒนาการจัดการบริหารองค์กร สามารถพัฒนานวัตกรรมหรือสร้างองค์ความรู้ใหม่ในบริบทที่หลากหลาย

ทักษะ

มีทักษะในการคิดวิเคราะห์ประเด็นปัญหาและแนวทางการแก้ไขได้อย่างสร้างสรรค์ สามารถพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ในสาขาวิชาเฉพาะ มีทักษะในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในระดับชาติ และนานาชาติเพื่อการบริหารจัดการอย่างมืออาชีพ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

ประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการคิดค้น วิจัย และพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ๆ ในบริบทที่มีลักษณะพิเศษและหลากหลายที่ไม่สามารถคาดการณ์ได้ แสดงออกถึงความโดดเด่นในการเป็นผู้นำในทางวิชาการหรือวิชาชีพ และสังคมที่มีความซับซ้อนอย่างมืออาชีพและเป็นสากล ชี้้นำในการกำหนดกลยุทธ์ นโยบาย แผนและการกำกับดูแล สร้างระบบงานที่มีความซับซ้อน เชี่ยวชาญและสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการทำงานที่เกี่ยวข้อง

ผลลัพธ์การเรียนรู้ตามระดับคุณวุฒิการศึกษา ระดับปริญญาเอก

มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ สามารถจัดการกับปัญหาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องได้อย่างมั่นคง รวดเร็ว มีการศึกษาค้นคว้าที่ลุ่มลึกในระดับสูงอย่างอิสระ เชี่ยวชาญในเทคนิคการวิจัยที่สามารถประยุกต์ใช้ในสาขาวิชาและสามารถนำเสนอรายงานทั้งในรูปแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ทางวิชาการและวิชาชีพ เชี่ยวชาญในพัฒนาการล่าสุดขององค์ความรู้ในสาขาวิชา ตลอดจนการแปลความหมายและประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อเพิ่มพูนและพัฒนาในสาขาวิชาชีพ

ที่มา : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. *กรอบคุณวุฒิแห่งชาติ*, 2556.